

M.A. (SANSKRIT) Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April -2019 (Old Course)
ALANKARASASTRA (ELECTIVE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનું ભાષાંતર સાથે સમજૂતિ આપો. (૧૪)
- (૧) જગ્રાહ પાઠયં ઋગ્વેદાત્ સામભ્યો ગીતમેવ ચ।
યાજુર્વેદાદભિનયાન્ રસાનાથર્વણાદપિ॥
- (૨) શૃંગારાદિ ભવેત્દાભ્યો રૌદાચ્ચ કરણો રસઃ।
વીરાચ્ચૈવાદભુતોત્પતિર્બીભત્સાચ્ચ ભયાનકઃ॥
- (૩) યોડયં સ્વભાવો લોકસ્ય સુખદુઃખ સમન્વિતઃ।
સોડડગાદ્યભિનયોપતો નાટ્યમિત્યભિધીયતે॥
- (૪) દુઃખાર્તાનાં શ્રમાર્તાનાં શોકાર્તાનાં તપસ્વિનામ્।
વિશ્રાન્તિજનનં કાલે નાટ્યમેતદ્ ભવિષ્યતિ॥
- પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનું ભાષાંતર કરી સમજૂતિ આપો. (૧૪)
- (૧) પૂર્વરંગ વિધાયા દૌ સૂત્રધારે વિનિર્ગતે।
પ્રવિશ્ય તદ્દપરઃ કાવ્યમાસ્થાપયેન્નરઃ॥
- (૨) અડકો નાનાપ્રકાશર્થસંવિધાનરસાશ્રયઃ।
અનુભાવવિભાવાભ્યાં સ્થાયિના વ્યભિચારીભિઃ॥
- (૩) અવસ્થાનુકૃતિનાટ્યં રુપં દશ્યતેયોચ્યતે।
રુપકં તત્સમારોપાત્ દશધૈવ રસાશ્રયમ્॥
- (૪) ઇષ્ટસ્યાર્થસ્ય રચના ગોપ્યગુપ્તિઃ પ્રકાશનમ્।
રાગઃ પ્રયોગસ્યાશ્ચર્ય વૃતાત્સ્યાનુપક્ષયઃ॥
- પ્રશ્ન-૩ ભરતમુનિના નાટ્યશાસ્ત્રને આધારે પ્રેક્ષાગૃહના વિવિધ પ્રકારોની સમજૂતી આપો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ નાટ્ય ઉત્પત્તિની કથા વર્ણવી નાટ્ય ઉત્પત્તિ વિષયક વિભિન્ન મતોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૪ દશરૂપકના પ્રતિપાદ્ય વિષય પર સમીક્ષાત્મક ચર્ચા કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ ધનંજયના દશરૂપકના આધારે એકાકીરૂપકના લક્ષણોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) અર્થપ્રકૃતિ એવં પચ્યઅવસ્થા।
- (૨) આચાર્ય ભરતનું રસસૂત્ર સમજાવો
- (૩) વીથ્યંગાનિ એવં પતાકા – પ્રકરી।
- (૪) મતવારિણી।